

1. Człowiek

- dane personalne : imię i nazwisko, adres, płeć, wiek, miejsce urodzenia, stan cywilny, przynależność narodowa/państwowa, znajomość języków, wykształcenie, zawód, zajęcie
- wygląd zewnętrzny
- ubranie
- cechy charakteru
- uczucia i emocje
- upodobania

Rozumienie ze słuchu

1. Proszę uważnie słuchać nagrania i odpowiedzieć na pytania. Nagranie zostanie odtworzone dwukrotnie.

Mam na imię Tomasz. Urodziłem się w Niemczech, ale mam polskie korzenie. Moja mama i jej rodzina pochodzą z Krakowa. Można powiedzieć, że mama była krakowianką z dziada pradziada, ale część tej rodziny wyemigrowała za zachodnią granicę w latach osiemdziesiątych.

Nie wiem dlaczego, ale mama nie utrzymywała kontaktów z rodziną pozostałą w Polsce. Nie odwiedzaliśmy Polski w czasie wakacji, nie mówiłem po polsku jako dziecko.

Kiedy miałem 18 lat postanowiłem zobaczyć kraj przodków. Lot do Krakowa był długi i męczący. Z nudów zacząłem przyglądać się co robi pasażerka siedząca obok. Zaglądała pod fotele, kręciła się, otwierała i zamykała torebkę. Zapytałem, czy mogę w czymś pomóc. Po angielsku oczywiście. Okazało się, że szuka pierścionka. Od tej chwili wierciliśmy się już oboje i w końcu znaleźliśmy zgubę pod fotelem. Uszczęśliwiona dziewczyna pochodziła z Krakowa. Serce mi mocniej zabiło: czułem, że coś dobrego mnie spotka ... Nie chciała mi zostawić numeru telefonu, ale ja umiem postawić na swoim. Z wdzięczności zgodziła się na wspólne zwiedzanie Krakowa. A dalej ... Powiem tylko, że utrzymujemy kontakt i od kilku lat uczę się polskiego!

1. Kto w rodzinie Tomasa ma polskie korzenie?

.....

2. Kiedy wyemigrowała rodzina?

.....

3. Czy matka uczyła chłopca mówić po polsku?

.....

4. Ile miał lat, gdy po raz pierwszy poleciał do Polski?

.....

5. Jakiej narodowości była pasażerka siedząca obok Tomasa?

.....

6. Czego szukała?

.....

7. Gdzie wpadła zguba?

.....

8. Jaka cecha charakteru Tomasa pomaga mu w osiągnięciu celu?

.....

9. W jaki sposób odwdzięczyła się dziewczyna?

.....

2. Proszę uważnie słuchać nagrania, a następnie zaznaczyć: P – gdy zdanie jest prawdziwe; F – gdy jest fałszywe; BI – gdy w tekście brakuje informacji na dany temat. Nagranie zostanie odtworzone dwukrotnie.

Pokój, w którym pracuję, graniczy przez ścianę z mieszkaniem znajdującym się na tym samym piętrze. Pomiędzy kliknięciami klawiatury komputera, w chwilach ciszy na przemyślenie kolejnego zdania, dochodzą do mnie zza ściany ledwo dosłyszalne dźwięki: szuranie kapci po skrzypiącej podłodze, odgłos mieszania herbaty w szklance, talerz wkładany do zlewu w kuchni.

A wszystko to przeplatane od czasu do czasu modlitwami, najczęściej różańcem, wydobywającym się z trzeszczącego głośnika starego radia.

W kawalerce za ścianą mieszka moja 94 letnia babcia, matka zmarłego kilkanaście lat temu ojca.

Kilka miesięcy wcześniej wynajęliśmy dla niej to mieszkanie i nakłoniliśmy do przeprowadzki z wielkiego, pustego i zimnego domu na wsi, w którym nie miała już siły mieszkać sama. Zdecydowaliśmy się z żoną na ten krok między innymi po to, żeby trochę ułatwić sobie życie. Żeby mieć babcię blisko siebie, żeby nie musieć kilka razy w tygodniu pokonywać dystansu kilkunastu kilometrów z zakupami czy lekarstwami.

Żeby „w razie czego” pogotowie mogło szybciej przyjechać;

Nie chciała się przeprowadzać. To oczywiste. Czekwała do ostatniej chwili. Decyzję pomogła jej podjąć chłodna, wilgotna jesień i kolejny pobyt w szpitalu, do którego pogotowie zabrało ją z ostrą niewydolnością serca. W ciągu kilku dni lekarze „ustabilizowali” babcię i wysłali do domu wraz z trzema kartkami pełnymi szczegółowych zaleceń pielęgnacyjnych i częstotliwości podawania leków. I w taki właśnie sposób staliśmy się pełnoetatowymi „opiekunami osoby starszej”. Bez jakiegokolwiek przygotowania. Wszystko było dla nas nowe i nieprzewidywalne. Uczyliśmy się, jak być przyjacielem w takiej sytuacji.

		P	F	BI
0.	<i>Wnuk starszej pani pracuje w domu.</i>	X		
1.	Starsza pani mieszka w mieszkaniu wnuka i jego żony.			
2.	Wcześniej starsza pani mieszkała w domu w innym mieście.			
3.	Starsza pani bardzo chętnie zgodziła się na przeprowadzkę.			
4.	Pokój starszej pani i mieszkanie wnuka znajduje się na tym samym piętrze.			
5.	Rodzina odwiedzała starszą panią w jej dawnym domu kilka razy w miesiącu.			
6.	Po kłopotach z sercem starsza pani podjęła decyzję o przeprowadzce.			
7.	Opieka nad starszą osobą jest czymś dobrze znanym dla wnuka i jego żony.			

Rozumienie tekstów pisanych

1. Proszę połączyć pytania z właściwymi odpowiedziami :

Na podstawie wywiadu z dr M. Śniegulską: „Czułe strony małych ludzi. Warto wychować dziecko na optymistę, ale jak to zrobić ?” *Poradnik psychologiczny, tom 33 Polityka*

1. Czy wiecznie niezadowolonego małego smutasa można zmienić?	A. Na pewno przydaje się uważność, czyli pewien rodzaj ćwiczeń, które pomagają dostrzegać i nazywać pozytywy. To zadanie dla rodziców, nauczycieli i opiekunów, by przekonać dziecko, że gdy je się razem śniadanie, albo ogląda fajny film, to dzieją się zwykłe, ale pozytywne rzeczy.
2. W jaki sposób?	B. Oznacza, że rodzic nie widzi albo nie rozumie stanu, w jakim dziecko się znajduje, jego potrzeby, żeby się wypłakać i posmucić.
3. A jeśli rodzic mówi jedno, a robi coś innego, np. wciąż narzeka na pracę?	C. Tak, mamy mniej empatii dla młodego człowieka gdy został np. wyśmiany za nową fryzurę. A tymczasem zwłaszcza w takich sytuacjach powinien otrzymać od nas wsparcie.
4. Dlaczego tak trudno uspokoić dziecko?	D. W tym czasie zmienia się u nich część mózgu odpowiedzialna za emocje. To już nie dzieci, ale jeszcze nie dorośli, stoją trochę w rozkroku i to również czują. Zaczynają zauważać, że przeżywają stany emocjonalne inaczej niż ich rówieśnicy.
5. Co słyszy dziecko, gdy rodzic mówi: „Nic się nie stało, nie płacz, zaraz przejdzie”?	E. Na szczęście w jakimś stopniu tak. Nie wydaje mi się, że z osoby niezbyt optymistycznej uda się stworzyć optymistę, ale możemy zmniejszyć u niej poziom napięcia i lęku.
6. Gdy dzieci wchodzi w wiek nastoletni, rodzice często przyznają, że przestają je rozumieć. Jak wówczas je wspierać?	F. Wiadomo, że tysiąc najmądrzejszych słów nie zastąpi przykładu. Dorośli muszą się tego nauczyć. Każdy ze stanów emocjonalnych jest konieczny, mówi wiele o nas. Dobrze jest o emocjach rozmawiać, ale też sobie z nimi radzić. Często rodzice koncentrują się na negatywnych stanach emocjonalnych u dzieci, ale nic z tym nie robią.
7. I chyba inaczej niż my? Martwią się rzeczami, które my bagatelizujemy?	G. Dzieci przeżywają stany emocjonalne dużo intensywniej niż dorośli, zawsze na wysokim c. Rolą rodziców jest pokazać, jak sprawić, żeby stan emocjonalny, w jakim są ich dzieci, przestał być dominujący w danym momencie, żeby nie był niewygodny.
8. Dorośli bardzo się dokładają do leków i napięć, które dokuczają nastolatkom. Na przykład wszyscy oczekują od licealisty decyzji dotyczących przyszłości. Jak zniwelować tego typu stres?	H. Żadna wróżka nie wskaże nikomu kierunku studiów, który zapewni dobre i godne życie, ale godne życie zapewni praca, do której będziemy chodzić z przyjemnością. Pomożemy nastolatkowi, pozwalając mu decydować i wspierać go w jego decyzjach bez lęku, że musi spełnić czyjeś oczekiwania.

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.

2. Proszę – zgodnie z podanym przykładem - uzupełnić luki w tekście, wybierając odpowiedni czasownik i wpisując go w odpowiedniej formie.

zdarzać się, ochłonać, drażnić, bać się, uznać, oddać, podporządkować, słuchać, wiedzieć, przyciągać, przyjąć, brakować

Bogdan de Barbaro: „I że cię nie zmienię” *Charaktery . Magazyn psychologiczny, nr1/2018*

Przykład:

Nierzadko zdarza się, że jeden z partnerów ma szczyry zamiar zmienić tego drugiego.

Tak dzieje się, gdy jest głęboko przekonany, że wie lepiej, czego.....¹ temu drugiemu, a ten z kolei daje sygnały, że gotów jest się². W pewnym sensie zmieniać³ pozycję rodzica, natchnionego obowiązkami pedagogicznymi. Nie jest to pomysł, który na dłuższą metę ma szanse powodzenia. Wprawdzie przez pewien czas jego partner może być skłonny⁴ pozycję dziecka, ale w pewnym momencie rola wychowanka zacznie go męczyć,⁵, a nawet wściekać. I prawdopodobnie dojdzie do buntu i wojny o to „kto tu rządzi”.

Ten, kto dotąd rządził, nie⁶ chętnie władzy, a samo jej sprawowanie mogło odcisnąć się na jego psychice choćby narastającym przekonaniem, że wszystko⁷ najlepiej, więc partner ma się podporządkować. Ale bunt tej drugiej osoby jest najlepszym dowodem, że sama wie, co dla niej dobre.

Początkowo, w okresie zauroczenia sobą, inność partnera⁸ i fascynuje. Lecz co potem, gdy partnerzy.....⁹ ? Jak to się dzieje, że początkowo dla siebie inni, stopniowo stają się swoi? Taka szansa pojawia się, gdy inność drugiej strony nie napawa nas lękiem, jesteśmy na nią otwarci i gotowi swoją wersją świata¹⁰ za możliwą, ale nie jedyną. Wówczas z zaciekawieniem patrzymy i¹¹ Innego, a w jego inności dostrzegamy szanse na własne wewnętrzne wzbogacenie. Jeśli się Innego nie¹², to będę gotów wziąć z jego inności coś dla siebie.

Poprawność gramatyczna

1. Proszę uzupełnić zdania odpowiednimi wyrazami z ramki. Uwaga: każdego wyrazu można użyć raz, jeden wyraz jest zbędny.

Oprócz, z, o w, poza, po, wśród, przy

1. Gdzie wpisać tym formularzu moje nazwisko panieńskie?
2. Nie pamiętałeś naszych polskich korzeniach?
3. Bardzo często przebywam miejscem stałego zamieszkania.
4. Płeć? K czy M? Nic nie rozumiem. Co mam tego wybrać?
5. narodowości powinien jeszcze wpisać obywatelstwo.
6. moich znajomych połowa to jeszcze nieżonaci.
7. pięćdziesiątce zaczynasz cieszyć się z rodziny, pracy i serdecznych kontaktów z przyjaciółmi.

2. Podane w nawiasie słowa zamień na liczbę mnogą:

1. Zawsze pamiętaj o (wierny przyjaciel)..... .
2. (Pracowity student) osiągną sukcesy.
3. (Ten obcokrajowiec) zapisali się na kurs języka polskiego.
4. Proszę, aby (wysoki pan) zajęli miejsca w głębi klasy.
5. To dziecko ma wyjątkowo (duże ucho)
6. To wyjątkowo (uparty syn)

3. Wpisz w odpowiedniej formie:

Michał Koterski, pierwszoplanowy aktor w filmie Marka Koterskiego „7 uczuć” mówi:

„ Uczucia negatywne, jak lęk, czy pozytywne, jak radość, są dla mnie tak samo trudne do¹ (przeżywanie) . Nie jest tak, że nie radzimy sobie tylko z² (negatywne uczucia).

Sam często nie potrafiłem czuć³ (radość), bo czułem, że nie zasługuję na coś.

To zazwyczaj bierze się z⁴ (dzieciństwo), gdzie każdym niepowodzeniem w szkole, w życiu rodzinnym czy koleżeńskim dziecko nasiąka jak gąbka. Te wszystkie uczucia krażą wokół nas jak atomy i wyzwają⁵ (energia), która nas napędza, ale nad którą trudno jest nam zapanować.

Dla mnie złość, wstręt i wstyd świadczą o⁶ (człowieczeństwo). Popychają nas do wzniosłych uczuć, jak i popychają nas do⁷ (złe czyny). Ale te działania nie są instynktowne. One biorą się właśnie z tych⁸ (uczucia).

Trudno byłoby mi odegrać rolę Adasia Miałczyńskiego, gdybym nie miał kontaktu z tymi uczuciami. W pewnym momencie się na nie otworzyłem, zaakceptowałem to, że mogę być zły i nie czuć⁹ (wstyd) . Żyje mi się pełniej dzięki akceptacji tych uczuć.

Pisanie

1. Proszę napisać esej na temat: „Dorośli a młodzież” (180 słów)

2. Proszę napisać charakterystykę ulubionego bohatera filmowego (120 słów)

Rozwiązania

Rozumienie ze słuchu

1

1. Matka - 2. W latach osiemdziesiątych - 3. Nie - 4. 18 lat - 5. Była Polką - 6. Pierścionka - 7. Pod fotel
8. Umie postawić na swoim - 9. Zgodziła się na wspólne zwiedzanie Krakowa

2

1. F - 2. F - 3. F - 4. P - 5. F - 6. P - 7. F

Rozumienie tekstów pisanych

1

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.
E	A	F	G	B	D	C	H

2

1. brakuje - 2. Podporządkować - 3. Przyjmuje - 4. Przyjąć - 5. Drażnić - 6. Odda - 7. wie - 8. Przyciąga
9. Ochłoną - 10. Uznać - 11. Słuchamy - 12. Boję

Poprawność gramatyczna

1

1. w - 2. o - 3. poza - 4. z - 5. oprócz - 6. wśród - 7. po

2

1 o wiernych przyjaciółach
2 pracownicy studenci
3 ci obcokrajowcy
4 wysocy panowie
5 duże uszy
6. uparci synowie

3

1. przeżywania - 2. negatywnymi uczuciami - 3. Radości - 4. Dzieciństwa - 5. energię
6. człowieczeństwie - 7. złych czynów - 8. Uczuć - 9. wstydu